

AMANDA CRAIG

SYNKKÄ SOPIMUS

Synkkä sopimus

A M A N D A C R A I G

SYNKKÄ SOPIMUS

Englannin kielestä käänäntänyt
Sirpa Saari

minerva
MINERVA KUSTANNUS
HELSINKI

Lainaukset:

Luku 6: Charlotte Brontë: *Kotiopettajattaren romaani*, suom. Kaarina Ruohtula. Karisto 2008.

Luku 11: William Blake: Jerusalem (runo) / And did those feet in ancient time, suom. Aale Tynni. WSOY 1957 (*Tubat laulujen vuotta. valikoima länsimaista lyriikkaa*).

Luku 16: William Shakespeare: 94. sonetti, suom. Aale Tynni. WSOY 1965 (teoksesta *William Shakespeare, Sonetit*).

Luku 21: William Shakespeare: *Venetsian kauppias*, suom. Tiina Ohinmaa ja Alice Martin. Linaus 3. näytöksestä, suom. Tiina Ohinmaa. WSOY 2013.

Otteet lauluista:

Luvut 8 ja 24: ”The Song of the Western Men” / (”Trelawny”). Sanat: Robert Stephen Hawker, sävel: Louisa T. Clare.

Luku 11: ”Bread of Heaven” / ”Guide Me O Thou Great Redeemer”. Sanat William Williams Pantycelyn (kymri), Peter Williams (englanti), sävel John Hughes.

Luku 21: ”Thou Wast, O God, And Thou Wast Blest”. Sanat: John Mason, sävel: Thomas Tallis.

Luku 21: ”Green Grow the Rushes, O”, kansanlaulu.

Luku 24: ”Lamorna”, kansanlaulu.

Englanninkielinen alkuperäisteos Amanda Craig: *The Golden Rule*

© Amanda Craig, 2020

First published in Great Britain in 2020 by Little, Brown, an imprint of Little, Brown Book Group Limited

Suomenkielinen laitos

© Minerva Kustannus, 2022

Minerva Kustannus on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä

Suomennos Sirpa Saari

www.minervakustannus.fi

Kansi, ulkoasu ja taitto: Taittopalvelu Yliveto Oy

ISBN 978-952-375-471-3

Painettu EU:ssa, Scandbook 2022

1

KIEHUVAA LAAVAA

Kun Hannah lopulta nousi Cornwallin-junaan, hän olisi ollut valmis tappamaan aviomiehensä.

Oli helteinen kesäilta, ja hänen tunteensa olivat vaihdelleet äärimmäisestä turhautumisesta periksi antamiseen. Kiiruhtaminen Paddingtonin asemalle ruuhka-aikaan, tunkkaiset tunnelit ja pelko myöhästymisestä olivat saaneet kaiken tuntumaan loputtomalta painajaiselta jo ennen kuin matka oli edes alkanut.

”En voi ottaa Maisya”, Jake oli ilmoittanut aiemmin samana päivänä. ”Minulla on omia menoja.”

”Mutta nythän on sinun vuorosi.”

”En voi muuttaa suunnitelmiani. Mikset sinä ota häntä mukaasi?”

”Tiedät kyllä, että tämä on hätätilanne. Minähän lähetin sinulle viestin matkavarauksesta. En voi enää perua lippua, enkä voi ottaa tyttöä mukaani.”

”Pyydä jotakuta lapsenvahdiksi”, Jake ehdotti.

Hannah laski viiteen ennen kuin vastasi. ”Ei minulla ole ketään, jota voisin pyytää.”

”Pakkohan sinulla on olla. Hannah, sinun täytyy siirtyä elämässäsi eteenpäin.”

Avioerotilanteessa ihmisiä neuvotaan säilyttämään maltti ja ajattelemaan järkevästi. Mutta kun avioliitto on ajautunut lopullisesti karille, on vaikea pysytellä tyynenä ja järkevänä. Valheissa, verukkeissa, solvauksissa ja kiusanteossa oli jo tarpeeksi kestämistä. Mutta vieläkin haastavampaa oli saada lapsen isä osallistumaan

kustannuksiin. Aviomiehillä, jotka haluavat siirtyä elämässään eteenpäin, on käytössään yksi yleisesti tunnettu taktiikka: vaimon taloudellinen näännyttäminen.

Lähestyessään kolmattakymmenettä ikävuottaan Hannah oli velkojen, yksinäisyyden ja katkeruuden uuvuttama. Ja vaikka hän oli mielestään tehnyt kaikki oikeat valinnat, odotettua menestystä ja helppoa elämää ei ollut tullutkaan. Epäonnistuminen tuntui pahemmalta kuin nälkä, vaikka ne liittyivätkin kiinteästi toisiinsa. He olivat asuneet erillään kohta kaksi vuotta, ja Jake oli hakenut vastikään avioeroa. Mies oli myöskin uhannut viedä häneltä Maisyn. Hannah ei tiennyt, oliko se mahdollista. Jos niin kävisi, hänellä ei olisi rahaa taistella vastaan.

Raivo sai hänet jatkamaan eteenpäin, se oli kuin sokeri tai viina. Se sai hänet juoksemaan Paddingtonin aseman laituria vielä viimeisellä hetkellä ennen kuin pilli viheltäisi ja hänen matkalippunsa menisi vanhaksi. Jälkeenpäin hän aprikoi, kuinka moni asia olisi mennyt toisin, jos hän olisikin myöhästynyt junasta.

Kun Hannah nousi hikisenä ja hengästyneenä vaunuunsa, se oli tupaten täynnä, eikä hän päässyt ihmisjoukon ohitse edes omalle paikalleen. Ilmastointi oli rikki, kuten usein juuri helleaallon aikana, ja löyhyä oli pökerryttävä.

Samaan aikaan Jake oli rakastajattarensa kanssa kolmannella ulkomaanmatkallaan sinä vuonna.

”Sinäkin pitäisit hänestä, jos tuntisit hänet”, Jake oli sanonut.

Hannah ei ollut koskaan tavannut Eveä. Hän oli saanut tietää Even olemassaolosta sattumalta, kun Jake oli lähtenyt kuntosalille ja jättänyt iPadinsa kolmivuotiaan tyttärensä viihdykkeeksi.

”Äiti, miksi isällä on sellainen kaveri, jolla ei ole ollenkaan naamaa?”

”Mitä sanoit, kulta?”

Hannah otti tabletin tyttärensä käsistä ja näki sillä miehensä Facebook-sivun. Ensin häntä hymyilyttivät miehen lataamat kuvat, joista suurin osa esitti Maisya ja miestä itseään. Joissakin esiintyi kuitenkin myös hän, Hannah, ennen niitä aikoja, kun kaistale

tummaa juurikasvua oli alkanut tunkea esiin vaaleiden raitojen välistä. Hannah ei enää ollut sosiaalisessa mediassa. Mitä kiinnostavaa kerrottavaa hänellä olisi enää omasta elämästään? Sitten hän huomasi, että Jakella oli myös Facebook Messenger. Muutamassa minuutissa hänelle selvisi, että miehellä oli ollut yhdeksän kuukauden ajan suhde Eve-nimisen naisen kanssa. Kilpailijattaren siviilisäätö ("monimutkainen kuvio") oli merkitty näkyviin, kuten myös se, että hän asui Lontoossa. Kaikki muu – ystävät, perhe, koulutus, ammatti, harrastukset, valokuvat, sähköpostiosoite ja sukunimi – oli hämärän peitossa. Evellä ei ollut profiilikuvaa, sen tilalla oli vain tyhjä valkoinen siluetti, joka esitti polkkatukkaista naishenkilöä. Juuri sivun persoonattomuus teki asiasta erityisen ikävän, sillä se antoi Hannahille vapauden kuvitella mielessään henkilön, joka oli hänen täydellinen vastakohtansa: pitkä, itsevarma, kaunis ja rikas. Selatessaan viestettä taaksepäin hän oivalsi, että kaikki ne viikonloput, jolloin Jake oli omien sanojensa mukaan ollut työmatkalla, olivatkin kuluneet viiden tähden hotelleissa Pariisissa, New Yorkissa, Venetsiassa ja Roomassa. Samaan aikaan kun Hannah oli elänyt suu säkkiä myöten ja säästänyt muiden kolmikymppisten tavoin yhteistä unelma-asuntoa varten, Jake oli kuluttanut aikaansa ja rahojaan toisen naisen seurassa.

Kun hän otti asian puheeksi, mies ei suostunut keskustelemaan.

"Mitä tässä on puhumista? Eve ja minä olemme yhdessä."

"Miksi sinä valehtelit hänelle, että meidän avioliittomme olisi kuollut?"

"Koska se on kuollut. Ja on ollut jo vuosia."

"Ei se ole kuollut!" Hannah melkein kiljui. "Meillä on yhä seksiä, vai unohditko mainita siitä hänelle?"

Se oli totta, tosin edellisestä kerrasta oli monta kuukautta. Hannah oli halunnut epätoivoisesti päästä nukkumaan, ennen kuin Maisy taas heräisi, ja hän oli huokaissut helpotuksesta, kun toimitus oli ohi.

"Emme ole oikein koskaan sopineet yhteen. Myönnä pois, olemme liian erilaiset."

Hannah uskoi kuolevansa suruun ja häpeään, mutta tuskaa seurasi

toisenlainen kipu, joka tuntui vieläkin ilkeämmältä. Aluksi avioerossa on kyse rakkauden loppumisesta, mutta loppupeleissä kyse on rahasta.

”Korttiani ei hyväksytty ruokakaupassa”, Hannah oli soittanut Jakelle kaupan kassalta.

”Suljin korttisi.”

”Siis *mitä?*” Hannah haukkoi henkeään. ”Luuletko, että lapsesi ja minä voimme elää ilman rahaa?”

”Olet aikuinen ihminen, mene töihin.”

”Sovimme yhdessä, että hoidan Maisya siihen saakka, kunnes hän menee kouluun.”

”Mieti uusiksi.”

Jake tuli ja meni, leikki hänen kanssaan kissaa ja hiirtä, vietti välillä yönsä Even luona, välillä taas hänen kanssaan. Hannahilla oli rintakipuja, hänen vastustuskykynsä infektioita vastaan oli olematon ja hän tuskin tunnisti itseään. Aikoinaan Jaken rakkaus oli saanut hänet tuntemaan itsensä jumalattareksi, nyt hän koki olevansa surkein maan matonen.

Miksi häneltä oli vienyt niin kauan nähdä, mikä Jake oli miehiään? Yksi selitys oli, ettei Jake aina ollut niin halpamainen ollut. He olivat olleet parhaat ystävykset ja tukeneet toinen toisiaan. Kumppikin oli pitänyt toista vastustamattoman ihanana ja jännittävänä. Mutta samaan aikaan kun Hannah yhä ihaili miestänsä, tämä oli muuttunut yhä kriittisemmäksi ja alkanut vähätellä häntä. ”Kasvosi saavat sinut näyttämään älykkäämmältä kuin sinä oikeasti olet”, hän oli kerran huomauttanut Hannahille. Ikään kuin kukaan, kaikkein vähiten Jake, olisi pystynyt sellaista arvioimaan.

Heidän perhetaustansa olivat erilaiset, ja vaikka Jake sanoikin ihailevansa Hannahin sukua, ennen pitkää oli käynyt selväksi, että vaimon suhdeverkoston rajallisuus häiritse miestä. Tilanne paheni, kun Hannah luopui työpaikastaan ja jättäytyi kotiäidiksi Maisyn ollessa yksivuotias. Muutos oli tapahtunut vähitellen, ja vuosien ajan Hannah oli pistänyt Jaken kommentit vain stressin piikkiin. Sitten Jake oli alkanut syyttää omista vihanpuuskistaan Hannahia, joka puolestaan oli tehnyt kaikkensa voittaakseen Jaken kiintymyksen

takaisin. Hän oli Jaken sanoin ottanut kasvoilleen ”anovan koiranpennun ilmeensä” ja puhjennut kyyneliin.

Jake muuttui tyyneksi, hän ei enää auttanut kotitöissä ja jätti Hannahin yksin kotiin lähtiessään drinkille kollegojensa kanssa tai osallistuessaan niin kutsuttuihin koulutusviikonloppuihin. Kerran, kun Hannah ei ollut onnistunut rauhoittamaan Maisya, Jake oli rai-vostunut siinä määrin, että oli ottanut mikrosta tulikuuman uuni-perunan ja heittänyt sen päin hänen kasvojaan. Hannah oli polttanut poskensa niin pahoin, että oli joutunut viilentämään kasvojensa toista puolta kylmässä vesisoikossa kolmen tunnin ajan, yrittäen samalla kömpelästi rauhoitella sylissään itkevää lasta. Jake oli pyytänyt anteeksi ja sanonut, että kyseessä oli ollut vain hetken tulistuminen, jonkinlainen primitiivireaktio. Hannahin poskessa näkyi joka tapauksessa edelleen pieni valkoinen arpi.

Hannahilla ei ollut ketään, jonka puoleen kääntyä. Hän oli saanut lapsen 24-vuotiaana, ensimmäisenä kaveriporukastaan, mikä oli eristänyt hänet ikätovereistaan tehokkaammin kuin aviomiehen ennalta-arvaamaton käytös. Hän häpesi omaa perhettään ja pelkäsi Jaken sukulaisia. Hän ei ollut ystäväystynyt raskausaikanaan toisten synnytysvalmennuksessa olleiden naisten kanssa, sillä he olivat olleet paljon häntä vanhempia ja tuntuivat suhtautuvan häneen alentuvasti. Kun hän myöhemmin kuljetti tytärtään rattaissa, häntä luultiin aina lastenhoitajaksi. Hänen entiset ystävänsä eivät juurikaan pitäneet häneen yhteyttä, ja miksi olisivatkaan, olihan hän samaan aikaan sekä toivottoman ikävystyttävä että ikävystyttävän toivoton. Hänen kaikki energiansa meni lapsen hoitoon ja kotitalouden pyörittämiseen yhden hengen tuloilla. Kun Jake taas eräänä iltana oli Even seurassa, Hannah oli niin epätoivoinen, että harkitsi päättävänsä päivänsä ja hyppäävänsä alas asuntonsa parvekkeelta. Hän tuli ajoissa järkiinsä, mutta kun Jake palasi kotiin, Hannah oli pakannut kaikki miehen tavarat valmiiksi muuttoa varten.

”Jätä minulle avaimesi”, hän sanoi Jakelle, joka hetkellisen häpeäntunteen vallassa teki työtä käskettyä.

Siitä eteenpäin Hannahin piti yrittää sinnitellä Maisyn kanssa

20,70 punnalla viikossa, tai 2,95 punnalla päivässä. Sen suuruinen oli lapsilisä, tosin rahoja piti odottaa kahdeksan viikkoa, sillä toistaiseksi Jaken reippaasti yli 50 000 punnan vuositulot olivat este tuen saamiselle. Jake halusi yhä tavata Maisya. Tämä oli niin suloinen kuin vain pieni maitohampainen tyttö voi olla, mutta Jake ei ymmärtänyt sitä, ettei lapsi ollut mikään jääkaapin lamppu, joka syttyy ja sammuu aina tarvittaessa. Maailmaan putkahtaneen uuden ihmisen ruokkiminen, kylvettäminen, pukeminen, viihdyttäminen, kasvattaminen ja lohduttaminen jatkuivat vielä senkin jälkeen, kun toinen osapuoli ei ollut sitä enää näkemässä. Hannah valmisti aterioita vihanneksista, munista, maidosta ja leivästä, mutta he eivät syöneet lihaa, ja juustoa ja hedelmiäkin vain harvakseltaan. Hänen täytyi maksaa kunnallisvero, vesi-, sähkö- ja kaasulaskut ja muut kiireiset tai yllättävät asumiskulut. Pystyäkseen siihen hänen oli turvauduttava säästöihinsä ja sen jälkeen luottokorttiinsa.

Aluksi siinä ei ollut mitään ihmeellistä. Suurin osa hänen kaltaistaan vastavalmistuneista oli tehnyt keikkaa muuttofirmassa, tarjoillut ravintolassa, antanut yksityistunteja lapsille ja niellyt ylpeytensä selvittääkseen hengissä. He olivat viettäneet nuoruutensa yleisen optimismin leimaamalla kultakaudella, jolloin yliopisto-opinnot olivat olleet askel kohti loistokasta tulevaisuutta ja kaikki maailman ongelmat nälänhädästä ilmaston lämpenemiseen olivat ratkaistavissa. Mutta heidän vartuttuaan aikuisiksi vastassa olivatkin talouskriisi, yhä sekopäisemmiksi muuttuneet suurvaltojen johtajat ja tunne uhkaavasta, lopullisesta romahduksesta. Kaikki henkilökohtainen oli nyt politiikkaa, ja politiikka oli henkilökohtaista. Ainoat käteen jääneet asiat olivat jäljelle jäänyt opintolaina ja tutkinto, josta ei ollutkaan mitään käytännön hyötyä. Vanhemmat sukupolvet, joilla oli käynyt pelkäämistään hyvä tuuri, nälvivät heitä siitä, että he olivat niin ahdistuneita, masentuneita ja herkkähipiäisiä. Ne, jotka eivät voineet tai halunneet asua vanhempiensa luona, vuokrasivat kimppekämpän, jossa saivat totutella asuintoverien lisäksi myös hiiriin ja homeeseen.

Kun Jake ja Hannah hankkivat ensimmäisen vuokra-asuntonsa, he olivat vastavalmistuneita työssä käyviä nuoria aikuisia, joiden

kummankin lähtöpalkka oli 21 000 punttaa vuodessa. Niinpä heillä ei ollut vaikeuksia maksaa vuokraa. Nykytilanteessaan Hannah pelkäsi vuokraisännän saavan selville, että hän nautti sosiaalitutkia, ja heittävänsä hänet ulos.

Toisin kuin rikkaiden miesten vaimot, hän ei voisi vaatia mieheltään kunnon elatusapua eron jälkeen. Kuukausi Jaken lähdön jälkeen Hannah oli saanut kauhukseen selville, että vaikka hän mahdollisesti saisi neuvoteltua pienen summan Maisyn ylläpitoa varten, hän itse jäisi puille paljaille, eli toisin sanoen kokonaan yhteiskunnan tukien varaan. Hänen olisi ehkä kannattanut käydä lakimiehen pakeilla, mutta yksikin käynti olisi maksanut 500 punttaa. Summa olisi yhtä hyvin voinut olla kymmenkertainen; joka tapauksessa se olisi tullut hänelle liian kalliiksi. *Jolla on, sille annetaan, mutta jolla ei ole, siltä otetaan pois sekin mitä hänellä on.* Toisin sanoen: *saadaksesi rahaa avioerossa sinulla täytyy jo ennestään olla varallisuutta.*

Jakelta ei herunut armoa. Hän maksaisi pelkästään Maisyn ylläpidosta, Hannah ei saisi mitään.

”Lopeta tuo ruikuttaminen ja ota itseäsi niskasta kiinni. Imet minut kuiviin.”

”Miten niin? Maksat hädin tuskin vuokran.”

Oli ikään kuin kaksi mannerlaattaa, kaksi eri persoonallisuutta, olisivat liikahtaneet paikoiltaan ja hankautuneet kirskahdellen toisiaan vastaan. Sauma, jonka oli ollut määrä kestää ikuisesti, oli repeytynyt auki, ja esiin alkoi tulla kiehuva laavaa. Ensimmäinen Jake alkoi tökkiä sormellaan Hannahia puhuessaan tälle, sitten tökkäisyt muuttuivat ravisteluksi ja sitten käsivarren vääntämiseksi ja tönimiseksi. Mutta kaikkein pelottavinta oli, kun Jake tunki omat kasvonsa aivan hänen kasvojensa eteen ja karjui. Hannah oli kauhuissaan, ja vain leppymätön viha esti häntä vajoamasta epätoivoon. Hän ei pystynyt nukkumaan, syömään eikä lukemaan. Hän sai kuitenkin pidettyä lapsensa ja itsensä hengissä, ja siitä jäljelle jäivät vähäiset energian rippeensä hän käytti lapsensa rakastamiseen. Siihen hän paneutui antaumuksella, joka läheni jo uskonnollista hurmosta.

Nojatessaan täpötäyden junaosaston seinää vasten Hannah mietti,

millaista olisi olla oikealla lomamatkalla jossakin lämpimässä, missä merituuli ja aurinkoa varjostavat puut toisivat helpotusta kuumuuteen. Hänen Cornwallin-matkansa ei kuitenkaan ollut mikään huviretki. Hänen äitinsä teki kuolemaa. Sairaus oli edennyt kuukausia, välillä se oli pitänyt taukoa, mutta jatkanut sitten taas etenemistään. He olivat toivoneet parasta, sillä Holly oli vasta kuudenkymmenen. Mutta nyt äidin aika oli käymässä vähiin, kuten äidin sisar Loveday oli kertonut.

”Hannah-kulta, jos haluat jättää äidillesi hyvästit, tule nyt. Hän ei kestä enää vuorokauttaakaan.”

Hannah osti välittömästi luottokortillaan huippukalliin matkalipun (280 £). Maisyn mukaan ottaminen olisi vain lisännyt kustannuksia ja stressiä, siispä tyttö oli pakko jättää Lontooseen. Hannah oli pyytänyt itkien apua Jakelta, mutta tämä ei ollut ottanut asiaa kuuleviin korviinsa. Olisi ollut Jaken vuoro huolehtia työstä, mutta mies oli ollut kiireinen eikä ollut voinut muuttaa Even kanssa tekemiään suunnitelmia. Hannah oli mennyt epätoivossaan niinkin pitkälle, että oli pyytänyt apua anopiltaan, mutta Etta oli ollut itsekin lomalla eikä ollut voinut tulla hätiin. Hannahin ainut yliopistoaikainen ystävä, Naz, työskenteli niin vastuullisessa tehtävässä, ettei häntä ollut voinut edes harkita. Lopulta hänelle ei ollut jäänyt muuta vaihtoehtoa kuin pyytää apua naapuriltaan Lilalta. Tämän tytär Bella oli Maisyn paras kaveri koulussa, ja äidit kävivät usein noutamassa toistensa lapset koulusta.

”Tietysti hän voi tulla meille, jos hän vain suostuu nukkumaan sohvalle”, Lila sanoi. ”Näin kuumalla säällä vietämme suurimman osan päivästä puistossa.”

”Minun on vain pakko nähdä äiti, ennen kuin hän... no, tiedät kyllä.”

”Ymmärrän hyvin.”

Se ei kuitenkaan ollut ilmaista – eikä voinutkaan olla, koska Lila-kin oli köyhä. Hannah antoi naapurilleen kymmenen puntaa Maisyn ruokaan, eli kaikki senhetkiset käteisvaransa. Hän oli unohtanut täyttää juomapullonsa, ja koska hänellä ei ollut rahaa ostaa vettä,

hän kostutti kuivahtaneita huuliaan kielellään. Tuntematon mieshenkilö talloi kipeästi hänen varpailleen, mitä hän pyysi mieheltä anteeksi. Löyhkäävät vessat, ihmisten pahanhajuinen hengitys, likaisten kehojen lemu ja ajatus siitä, että hän joutuisi seisomaan tunteja paikoillaan, saivat murheellisen matkan tuntumaan entistäkin lohduttomammalta.

Junan viesti oli selvä, se tuntui hokevan: *Vihaan sinua, vihaan, vihaan. Kunpa olisit kuollut.*

Vaunuosastoja erottava läpinäkyvä liukuovi avautui joka kerta, kun joku aktivoi sensorin. Oven toisella puolella oli ykkösluokka. Siellä jokaiselle istuimelle olisi mahtunut norsu, ja ilmastointi toimi moitteettomasti.

Osastossa istui vain yksi matkustaja: hihattomaan vihreään peltavamekkoon pukeutunut nainen. Asu korosti naisen hoikkaa vartaloa yhtä kauniisti kuin hänen tumma tukkansa hänen vaaleita kasvojaan. Naisen olkapäitä peitti harsomainen huivi, joka välkehti smaragdinvihreän ja malakiitin eri sävyissä. Hänellä oli korvissaan suuret, päärynänmuotoiset helmikorut ja toisessa ranteessaan paksu platinarengas, jonka metallinen hohde sai korun näyttämään aseelta. Naisen edessä oli useita kivennäisvesipulloja sekä iPad vihreässä nahkakotelossa. Hän tutki parhaillaan jotain laitteellaan olevaa.

Ovi napsahti kiinni, mutta Hannah jäi tuijottamaan naista. Niin elegantti ihminen ei kuulunut pelkästään eri vaunuosastoon, hänen täytyi kuulua kokonaan eri eliölajiin. Millaista olisi elää hänen elämänsä? Yhtäkkiä nainen nosti päätänsä. Heidän katseensa kohtasivat, ja hetken kuluttua nainen hymyili. Hänen punaiset huulensa kaartuivat ylöspäin ja tummat silmänsä lämpenivät.

Hannah vilkaisi vaistomaisesti taakseen, mutta kukaan muu ei näyttänyt katsovan ykkösluokan suuntaan. Hän käänsi katseensa ymmällään takaisin; sillä kertaa nainen koukisti kutsuvasti sormeaan.

Hannah ei ehkä olisi rohjennut astua eteenpäin, mutta samalla hetkellä juna nytkähti, ja hän horjahti ovea päin.

Ovi aukesi, ja Hannah kompuroi sisään.

2

MUSTA TUNNELI

Viileä ilma tulvahti hänen ympärilleen. Se tuntui niin ihanan helpottavalta, että hän olisi halunnut jäädä seisomaan niille sijoilleen ja antaa kehonsa nestemäisen olomuodon jäähmettyä jääksi.

”Hei”, nainen sanoi. Hänen äänensä oli pehmeä ja lämmin.

”Tunne meko me toisemme?” Hannah kysyi.

”Emme, mutta taisin juuri kutsua sinut seuraani.”

Hannah huokaisi. ”Minulla ei ole ensimmäisen luokan lippua.”

Nainen hymyili. ”Ei haittaa.”

”Kyllä se haittaa, jos lipuntarkastaja löytää minut.”

”Minulla on ylimääräinen lippu. Seuralaiseni ei päässytkään lähtemään.”

Neliskulmainen, oranssireunainen lippu oli ilmestynyt kuin taikaiskusta hänen vaaleiden hoikkien sormiensa väliin.

”Saat tämän”, nainen sanoi. ”Muuten se menee hukkaan. Olen menossa Foliin saakka. Entä sinä?”

”St Piraniin.” Hannah katseli tyhjää vaunuosastoa. ”Istunko jonkin toisaalle?”

Nainen kohautti olkiaan. ”Istu vain tässä. Saako olla vettä? Se on ykkösluokassa ilmaista.”

”Voi, kyllä, kiitos.”

Hannah tyhjensi ahnaasti koko pullon.

”Minä olen Jinni.”

Nainen näytti siltä kuin hän olisi ollut edessään olevasta pullostta materialisoitunut hengetär, joka saattaisi minä hetkenä tahansa haihtua takaisin vihreäksi höyryksi.

”Hannah. Hauska tutustua.”

”Oletko lomamatkalla?”

”En.”

Hannah pyöritteli sormessaan olevaa vihkisormusta tietoisena epätasaisista kynsistään. Jinni kohotti ilmaan oman hyvin hoidetun kätensä. Hänen sormessaan oli pelkistetty platinasormus, sekin näytti väljältä.

”Onko *sinun* miehesi...?”

”Kusipää.” Äkillinen vihanleimaus sai Jinnin kasvot vääristymään.

”Olen menossa järjestelemään asioitani. Entä sinä?”

Surun tai vihan tunteen kanssa kamppailevat haluavat kiihkeästi päästä purkamaan sydäntään. Sen asian ovat tiedostaneet monet järjestäytyneet tahot, kuten esimerkiksi kirkko ja sosiaalinen media. Hannah tiesi kuitenkin, että toisten murheet olivat ulkopuoliselle vain viihdykettä, erityisesti jos kyseessä olivat aviohuolet.

Muutaman viime vuoden aikana hän oli huomannut, että avioliiton hajoamista koskevilla keskusteluilla kaikkein osaaottavimmatkin kuuntelijat tuntuivat pitävän epäonnistumista ihmisen omana syynä. Ja erityisesti silloin, jos kyseessä oli nainen. Hannah tiesi, että hänen äidinpuoleiset sukulaisensakin ajattelivat niin: ”Mutta olisihan sinun pitänyt tajuta – epäillä – ymmärtää...” Keskustelut entisten ystävien ja työkavereiden kanssa kulkivat samaa rataa. Se tuntui samalta kuin jos ihmiseltä kiskottaisiin kynsi irti sormenpään herkimmästä kohdasta yhä uudelleen ja uudelleen, kunnes kynsi ei enää jaksaisi kasvaa takaisin.

Mutta henkilö, joka kävisi itse läpi samanlaista kurimusta, oli asia erikseen.

”Niin minäkin”, Hannah sanoi.

Jinni kertoi ensiksi oman tarinansa. Hänen miehensä Con oli väkivaltainen tyranni ja kitupiikki. Heillä ei ollut lapsia. Hannah mainitsi omasta lapsestaan.

”Hyvä, että sait lapsesi pois häneltä.”

”Ei minun tarvinnut tehdä mitään sen eteen”, Hannah sanoi. ”Se vain meni niin.”

”No, oli miten oli. Lapsen ansiosta saat lopulta enemmän rahaa. Minä en saa käytännössä mitään.”

”En minäkään taida paljoo saada. Hän haluaa vain päästä minusta eroon.”

”Eikö olekin hassua, että kaikki meidän tilanteessamme olevat naiset ovat jollakin tapaa samanlaisia?” Jinni totesi.

Samanlaisia, mutta silti erilaisia – sillä Jinnillä selvästikin oli vielä rahaa. Hänellä oli varaa ykkösluokan lippuun ja arvattavasti myös juristiin.

”Niin varmaankin”, Hannah vastasi.

”Viisi tuntia! Siinä ajassa ehtisi vaikka minne”, Jinni totesi. ”Onneksi otin mukaan viiniä!”

Jinni avasi tilavan nahkalaukkunsa, otti hopeanvärisestä jäähdystypussista esille pullon ja tunnusteli sitä.

”Vielä sopivan viileää.” Hän täytti pöydällä olevat kaksi muovimukia. ”Ole hyvä, eihän meillä ole täällä muutakaan tekemistä.”

Hannah ei ollut nauttinut alkoholia vuosikausiin. Ensimmäinen siemaus tuntui hyvältä, hiukan pirskahtevalta.

”Hyvää, vai mitä? Ota lisää.”

Junan kiitäessä halki tuttujen maisemien tietoisuus siitä, että he olivat suljettuna omaan viileään kuplaansa ilman että kukaan näkisi tai kuulisi heitä, sai tunnelman vapautumaan.

He kertoivat toisilleen aviomiestensä häijyydestä ja nojautuivat pöydän yli toisiaan kohden kuin olisivat lämmitelleet yhteisellä leirinuotiolla, jonka hehkua lisäsi heidän miestensä pahuus. Mitä enemmän he toisilleen kertoivat, sitä suuremmaksi kasvoi heidän vihansa. Myös Jinni oli kohdannut fyysistä väkivaltaa, mutta ei kertonut yksityiskohtia. Hannahille eniten tuskaa tuottivat kuitenkin taloudelliset vaikeudet.

”Minulla ei ole varaa edes pesukoneeseen”, hän tunnusti. ”Minun täytyy pestä kaikki käsin, lakanoista lähtien.”

”Sehän on mahdottoman työlästä.”

Se oli enemmän kuin työlästä. Jinnin puolestaan ei tarvitsisi koskaan raataa niska limassa. Hannah katsoi seuralaistaan ihailen ja kadehtien,

mutta samaan aikaan hän sääli tätä. Hän arveli Jinnin olevan itseään muutaman vuoden vanhempi, mutta päätti olla utelematta asiaa.

”Aika pitkä matka”, hän sanoi. ”Ei meidän ole pakko jutella, jos et halua.”

”Ei se minua haittaa, tämä matka on aina niin rasittava.” Jinni väläytti hänelle taas häikäisevän hymynsä. ”En haluaisi lähteä Lontoosta, enkä varsinkaan *hänen* takiaan.”

Jinnillä, tai pikemminkin hänen miehellään, oli selvästikin toinen koti Folissa – kaupungissa, jonne rikkaat ankkuroivat purjeveneensä ja jossa kakkoskodin omistajat viettivät kesälomansa. Hannah tunsii kaupungin hyvin, sillä hän oli työskennellyt siellä siivoojana siitä lähtien, kun oli ollut tarpeeksi vanha käyttämään pölynimuria. Folissa oli kaikkea sitä, mitä St Piranissa ei: nopeat nettiyhteydet, nelivetoautoja, sieviä myymälöitä ja ruokalahettifirmoja. Siinä osassa Cornwallia kaikki oli ihanaa, paitsi cornwallilaiset. Hannah oli joutunut pienestä pitäen kuuntelemaan, miten hänen ystäviään ja sukulaisiaan nimiteltiin ”niiksi kammottaviksi junteiksi”.

Cornwallilaiset olivat tottuneet siihen, että heitä pidettiin kummajaisina tai jonakin vieläkin pahempana. Niemimaa sojotti Atlantiin kuin Britannian kippuravarpainen jalka, sen erotti muusta maasta Tamarjoki, sillä oli oma kielensä ja omat uskomuksensa ja se oli lähestulkoon haltioiden maata jo ennen kuin vanhoja legendoja alettiin herätellä henkiin turismin tarpeisiin. Hannahille cornwallilaisuus tiivistyi lähinnä siihen, että hänen äidillään ei ollut ollut varaa ruokkia häntä sellaisella proteiinimäärällä, jonka ansiosta Jaken kaltaiset ihmiset olivat varttuneet kookkaiksi.

Hän huokaisi ja nojautui taaksepäin tilavalla harmaalla istuimellaan.

”Jos saisin aina matkustaa tällä tavoin, en varmaankaan murehtisi avioliittoani. Tai en ainakaan niin paljon.”

”Rahasta on kyllä joskus hyötyä. Mutta loppu on sitä samaa.”

Hannah nyökkäsi osaaottavasti. Hän ei tosin ymmärtänyt, millainen mies haluaisi aiheuttaa tuskaa niin ihastuttavalle naiselle. Mutta kärsimys tekee kaikista tasa-arvoisia.

”On tämä vain kamalaa. Sitä saa kantaa häpeää, vaikka ei itse olisikaan syyllistynyt aviorikokseen. Ihmettelen, miten eksäni tulee itsensä kanssa toimeen. Tai se nainen.”

”Tiedätkö hänen nimeään?”

”Vain sen, että häntä sanotaan Eveksi. En muuta. Vihaatko sinä sitä toista naista?”

”Kyllä”, Jinni sanoi poissaolevasti. ”Mutta en läheskään niin paljon kuin Conia.”

Ohitse vilahti pikkukaupunkeja, kanava ja peltotilkku toisensa perään. Radan varrella kukkivat päivänkakkarat ja koiranputket aaltoilivat tuulessa. Koko maisema näytti vaahtoavan kuin kiehumapisteeseen kuumentunut maito. Vain vähän aikaa sitten tällä seudulla oli tehty päätös, joka oli säikäyttänyt pääkaupunkilaiset pahanpäiväisesti, tosin päätöksen seuraamukset antoivat vielä odottaa itseään. Sukulaisten tapaaminen pelotti Hannahia, eikä pelkästään tavanomaisista syistä, vaan sen kaiken muun vuoksi. Hän ei ollut tuntenut itseään koskaan niin ulkopuoliseksi kotiseudullaan. Se oli yksi lisäsy siihen, miksi hän ei ollut halunnut muuttaa takaisin Cornwalliin.

Juna kolkutti yhä kauemmas Lontoosta. Pian ikkunasta aukeavan maiseman täytti kiemurteleva joki, jonka pinnalla lipui valkoisia joutsenia. Siellä täällä kohosi metsien peittämiä jyrkkärinteisiä kukkulointa. Hannah ja Jinni tyhjensivät viinipullon. Tyhjään vatsaan nautittu alkoholi oli kiihittänyt Hannahin päähän. Junan jokainen rytmikäs kolahdus vei hänet lähemmäs äitiä, jota hän kaipasi mutta toisaalta pelkäsi nähdä, sillä nyt se olisi viimeinen kerta. Hän alkoi uskotella itselleen, että jos hän jäisikin junaan, äiti ei kuolisikaan. Toivon ja pelon rajamaastossa hänen mielensä alkoi aina kehittää kaikenlaista.

”En kestä enää Conia”, hänen seuralaisensa sanoi ja tuijotti ulos ikkunasta. ”Hän on niin määräälevä.”

Hannah vilkaisi Jinnin käsivarsia, jotka olivat kiinteät ja täysin sileät. Niissä ei näkynyt arpia eikä palovammoja, toisin kuin hänen naapurillaan Lilalla. Vaikka ei se välttämättä mitään todistanut, sillä eihän hänellä itselläänkään ollut, paitsi poskessa.

”Miksi miehet tekevät sellaista?”

”Hän kohtelee minua kuin roskaa, koska en voi antaa hänelle lapsia. Minulla oli syöpä.”

Hannah kauhistui. ”Olen pahoillani. Sehän on hirveää. Siis että hän syyttää sinua jostain sellaisesta, mille et voi mitään.”

”Vihaan häntä. Eron saaminen kestää ikuisuuden. Kunpa hän kuolisi. Olisi paljon helpompaa olla leski.”

Hannah säpsähti. Hänestä tuntui kuin juna olisi nytkähtänyt toiselle raiteelle.

”Niinpä. Luulen, että samassa tilanteessa kaikista naisista tuntuu siltä.”

”Tappaisin mieheni, jos tietäisin, etten jäisi siitä kiinni. Etkö sinäkin?”

Hannah naurahti ironisesti.

”Kyllä. Todennäköisesti.”

Jinni huokaisi. ”Eikö olekin helpottavaa sanoa se ääneen?”

”Olen ajatellut sitä”, Hannah sanoi. Sanat miltei ryöpsähtivät hänen suustaan. ”Monta, monta, monta kertaa. Joinakin päivinä en paljon muuta ajattelekaan.”

Samassa juna syöksyi tunneliin, joita on useita ennen Exeterin kaupunkia. Ilma tuntui tiivistyvän, ja meteli oli korvia huumaava. Heidän peilikuvansa heijastui himmeänä mustasta ikkunalasista, pimeyden ja varjojen rinnakkaismaailmasta.

Jinni nojasi eteenpäin silmät kirkkaina ja muodosti huulillaan sanat: ”Teemmekö sen?”

Hannah irvisti. Meteli ja viini saivat hänet käyttäytymään harkitsemattomasti. Hän sanoi, puoliksi leikillään: ”Vaimona minä olisin pääepäilty.”

”Et, jos me vaihtaisimme paikkoja.”

Hannah tuijotti Jinniä. ”Se saataisiin kyllä selville.”

Jinnin ääni erottui juuri ja juuri junan pauhun läpi.

”Mehän tapasimme ihan sattumalta tässä junassa.”

Juna syöksähti ulos tunnelista, ja meteli hiljeni. Hannah sanoi levottomana: ”Taidan tietää sen tarinan. Se oli siinä yhdessä kirjassa. Vai oliko se elokuva? Se ei päättynyt hyvin.”

”Eikös sitä sanota, että maailmassa on vain seitsemän tarinaa?” Jinni kysyi. Hannah kätki harmistuksensa. Ihmiset, jotka eivät pidä lukemisesta, sanovat aina niin, niin kuin nyt kirjallisuudessa olisi kyse pelkistä juonikuvioista. Se oli vielä tyhempää kuin väittää, että elämä olisi vain sarja geneettisiä koodeja. ”Mutta siinä tarinassa päähenkilöt olivat miehiä. Kukaan ei usko, että naisista olisi sellaiseen.”

”Mutta eikö sekin voisi olla jonkinlainen johtolanka?”

”Ei. Meitä ei yhdistä mikään muu kuin tämä matka.”

”Mutta meitähän tarkkaillaan aina ja joka paikassa.”

”Ei tässä junassa.”

Hannah huomasi vilkuilevansa ympärilleen selvittääkseen, näkyisikö lähistöllä nykypäivän kirjurienkeleitä, mutta Jinni oli oikeassa: junassa ei ollut turvakameroita. Naapuriosastossa tungeksineet matkustajat olivat nousseet kyydistä jo ajat sitten, eikä lipuntarkastaja ollut käynyt vaunussa. Kuten Jinni totesi: kukaan ei tarkkaillut heitä. Yhtäkkiä hänen mielessään alkoi avautua toinen toistaan uskomattomampia mahdollisuuksia. Hän voisi vapautua Jakesta, tämän kiusanteosta, ilkeydestä, jatkuvasta nälvimisestä... Hänellä ei ollut jäljellä enää muuta kuin oma älynsä, tosin senkin Jake oli asettanut kyseenalaiseksi.

Jinnin kasvot hehkuivat innosta, tai ehkä viinistä.

”Nousemme junasta eri seisakkeilla. Sinä ostit toisen luokan lipun, milloin se tapahtui?”

”Tänään.”

”Minä ostin omani eilen.”

Juna pyyhälsi hyvää vauhtia kohti kreivikunnan rajaa. Edessä näkyvä joki laajeni suistoalueeksi, jonka laineilla keinui veneitä. Meri Exmouthin liepeillä kohoili ja laski. Hannah huomasi puheensa alkaneen sammaltaa.

”Ei nainen mahda mitään miehelle. Miehet ovat aina vahvempia. Siis fyysisesti.”

”Kyllä se onnistuu, jos sinulla on etälamautin”, Jinni sanoi.

Hannah katseli seuralaistaan silmät pyöreinä. ”Onko sinulla sellainen?”